

๑. ชื่อโครงการ การจัดการอาหารกลางวันพื้นบ้านอีสานสำหรับเด็กปฐมวัยโดยชุมชน

ลักษณะโครงการ โครงการต่อเนื่อง

โครงการใหม่

กรณีเป็นโครงการต่อเนื่อง โปรดระบุผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

ตัวชี้วัดความสำเร็จที่ระบุไว้ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	ค่าเป้าหมาย	
	แผน	ผล

๒. เหตุผลความจำเป็น

ตามที่ภาครัฐได้เชื่อมโยงเป้าหมายและยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึง ๒๕๘๐ ที่กำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทย โดยน้อมนำเอาหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นการพัฒนาที่ยั่งยืน ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และกำหนดยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ที่มีเป้าหมายการพัฒนาและยกระดับคนในภูมิภาคและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่งและมีคุณภาพโดยจะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ครอบคลุมและมีสุขภาพที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ด้านเด็กปฐมวัยทั้งหมด ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เด็กทุกคนได้รับบริการในการพัฒนาเต็มศักยภาพ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ โอบอ้อมกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย และยุทธศาสตร์ที่ ๔ กลไกการดำเนินงานพัฒนาเด็กปฐมวัย(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๕๕ : ๑) ซึ่งการอบรมปลูกฝังสร้างเสริมพัฒนาการทุกด้านให้แก่เด็กปฐมวัย ได้เจริญเติบโตเต็มศักยภาพในช่วงอายุนี้นี้ จะเป็นรากฐานที่ดีที่จะให้เขาได้เจริญเติบโตเป็นเยาวชนและพลเมืองที่ดี มากกว่าปลูกฝังสร้างเสริมในช่วงอื่น

จากสภาพปัจจุบันเศรษฐกิจและสังคมในอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ โครงสร้างครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยวเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งเขตเมืองและชนบท พ่อแม่ออกไปทำงานนอกบ้าน ทิ้งลูกไว้ให้อยู่ในความดูแลของตา ยาย ปู่ ย่า และผู้อื่น โดยเฉพาะกลุ่มเด็กปฐมวัยเป็นกลุ่มที่สมควรได้รับการคุ้มครองเรื่องการได้รับสารอาหารที่มีคุณค่าและปลอดภัยต่อการบริโภคมากกว่าเด็กกลุ่มอื่น แต่สภาพปัจจุบันที่เป็นอยู่เด็กกลุ่มนี้มีความเสี่ยงต่อการบริโภคอาหารอันเนื่องมาจากเหตุหลายประการที่สำคัญคือ การเสี่ยงต่อการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารตามอิทธิพลของการโฆษณา ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีสิ่งล่อใจ จากอาหารที่ไม่มีคุณค่าทางโภชนาการจะทำให้เกิดผลกระทบที่รุนแรงต่อการพัฒนาการเจริญเติบโตทั้งร่างกายและสมองของเด็ก (กรมอนามัย, มปป : คำนำ) อีกทั้งพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.๒๕๖๒ มุ่งเน้นให้หน่วยงานของรัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน ส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพให้กับเด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึงและสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน ได้รับการพัฒนาตามแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นมหาวิทยาลัยที่พระราชาประสงค์ให้เป็นมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นในเขตจังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดกาฬสินธุ์ มีความพร้อมในการขับเคลื่อนองค์ความรู้ โดยการบูรณาการความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อแก้ไขปัญหาในจังหวัด เล็งเห็นความสำคัญดังกล่าว จึงได้เข้าร่วมโครงการอาสาประชารัฐ ในการนำองค์ความรู้ทางวิชาชีพลงสู่การปฏิบัติ และจัดทำโครงการ การจัดการอาหารกลางวันพื้นบ้านอีสานสำหรับเด็กปฐมวัยโดยชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กปฐมวัยให้ได้สารอาหารครบตามความต้องการของร่างกาย และเป็นแนวทางสำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูและผู้มีหน้าที่ประกอบอาหารทั้งภาครัฐ เอกชน และครัวเรือนในอำเภอยางตลาด ได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดเตรียมอาหารสำหรับเด็กปฐมวัย ทั้งนี้เพื่อการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยให้เจริญเป็นผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพและจิตใจที่สมบูรณ์เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

๓. วัตถุประสงค์และตัวชี้วัดความสำเร็จ OKR (Objectives & Key Results)

- ๓.๑ เพื่อให้เด็กปฐมวัยใน ศพด. มีการเจริญเติบโตที่เหมาะสมกับพัฒนาการโดยการรับประทานอาหารกลางวันพื้นบ้านอีสานในชุมชนที่มีประโยชน์ต่อร่างกายและปลอดภัย
- ๓.๒ เพื่อฝึกพฤติกรรมการบริโภคอาหารกลางวันที่ถูกต้องให้กับเด็กปฐมวัย
- ๓.๓ เพื่อส่งเสริมและปรับปรุงอาหารกลางวันพื้นบ้านอีสานสำหรับเด็กปฐมวัยใน ศพด. ให้มีคุณภาพมากขึ้น
- ๓.๔ เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการซื้อวัตถุดิบในการประกอบอาหารกลางวัน และเพิ่มรายได้หากเหลือก็นำไปจำหน่ายให้กับครอบครัวในชุมชน

๔. เป้าหมายโครงการ (Outputs)

- ๔.๑ เด็กปฐมวัยได้รับการจัดสรรอาหารกลางวันพื้นบ้านอีสานที่มีคุณค่าทางโภชนาการ สะอาด ปลอดภัย มีประโยชน์ต่อร่างกาย
- ๔.๒ ครูปฐมวัยได้รับการพัฒนาการจัดการอาหารกลางวันพื้นบ้านอีสานให้กับเด็กปฐมวัยใน ศพด.
- ๔.๓ ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการอาหารกลางวันพื้นบ้านอีสานให้กับเด็กปฐมวัย
- ๔.๔ ครูปฐมวัย ชุมชน ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับคณะผู้ดำเนินการ ทำให้มีวิทยากรปราชญ์ชาวบ้านต้นแบบในการจัดการอาหารกลางวันพื้นบ้านอีสานสำหรับเด็กปฐมวัย

๕. กลุ่มเป้าหมายโครงการ (Target group)

- ๕.๑ ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองในชุมชน ศพด. อำเภอยางตลาด จำนวน ๔๕ คน
- ๕.๒ เด็กปฐมวัยในชุมชน ศพด. อำเภอยางตลาด อายุมากกว่า ๓ ปี และอายุไม่เกิน ๓ ปี จำนวน ๔๕ คน
- ๕.๓ พื้นที่เป้าหมาย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอำเภอยางตลาด ตำบลยางตลาดจังหวัดกาฬสินธุ์

กลุ่มชุมชน ผู้ปกครอง ปราชญ์ชาวบ้าน ๓ กลุ่ม

๖. ตัวชี้วัดเป้าหมายโครงการ (Outputs) และตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Outcomes)

ตัวชี้วัดเป้าหมาย (Outputs)

๖.๑ เด็กปฐมวัยใน ศพต. มีการเจริญเติบโตที่เหมาะสมตามพัฒนาการ โดยได้รับประทานอาหารกลางวันที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย ส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายที่เหมาะสม สุขภาพร่างกายแข็งแรง น้ำหนักตามเกณฑ์มาตรฐาน

๖.๒ เด็กปฐมวัยใน ศพต. ได้ฝึกพฤติกรรมมารับประทานอาหารกลางวันที่ดี

๖.๓ ชุมชนมีส่วนร่วมในการปรุงอาหารกลางวันพื้นบ้านอีสานที่มีคุณค่าทางโภชนาการ โดยเลือกผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในชุมชนมาประกอบอาหาร สนับสนุนแหล่งอาหารที่ปลอดภัยในชุมชน

๖.๔ ครูปฐมวัยใน ศพต. ลดค่าใช้จ่ายในการซื้อวัตถุดิบในการปรุงอาหารกลางวัน โดยการนำวัตถุดิบที่มีในชุมชนมาแปรรูปในการประกอบอาหารกลางวันพื้นบ้านอีสานให้กับเด็กปฐมวัย และส่งเสริมการเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว โดยการขายผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารพื้นบ้านอีสาน

ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Outcomes)

เชิงปริมาณ

๑. เด็กปฐมวัยใน ศพต. อ้าเภอยางตลาด จำนวน ๔๕ คน
๒. กลุ่มผู้ปกครองในชุมชน อ้าเภอยางตลาด จำนวน ๓ กลุ่ม
๓. ผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารพื้นบ้านอีสาน

เชิงคุณภาพ

๑. เด็กปฐมวัยใน ศพต. อ้าเภอยางตลาด มีพัฒนาการสมวัย น้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์
๒. ครูปฐมวัยใน ศพต. มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ ในการประกอบอาหารกลางวันพื้นบ้านอีสานให้กับเด็กปฐมวัย และส่งเสริมการเพิ่มรายได้โดยการขายผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารพื้นบ้านอีสาน

เชิงเวลา ๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ ถึง กันยายน ๒๕๖๔

เชิงค่าใช้จ่าย กำลังดำเนินการ (รออนุมัติโครงการ)

๗. กิจกรรม – วิธีดำเนินการ (Activity)

กิจกรรม	วิธีการดำเนินงาน
๑.จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เตรียมการสำรวจพื้นที่ลุ่มเป้าหมาย ในอำเภออย่างตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน ๓ กลุ่ม	คณะดำเนินโครงการลงพื้นที่สำรวจเด็กปฐมวัยในอำเภออย่างตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์
๒.การสร้างการเรียนรู้กลุ่มครูปฐมวัยด้วยการถ่ายทอดความรู้ด้านอาหารพื้นบ้านอีสานสำหรับเด็กปฐมวัยในชุมชน เรื่อง ความรู้ คุณค่าของอาหาร การจัดอาหารกลางวันที่มีประโยชน์ต่อเด็กปฐมวัย และอบรมให้ความรู้กับครูใน ศพด. และผู้ปกครอง	การจัดการความรู้ร่วมกันระหว่างผู้ดำเนินโครงการ ครูปฐมวัย และผู้ปกครอง
๓.การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม โดยการขับเคลื่อนการจัดการอาหารกลางวันพื้นบ้านอีสาน โดยกลุ่มประชาชนชาวบ้านในชุมชนมาร่วมจัดกิจกรรมให้ความรู้ด้านอาหาร และจัดกิจกรรมให้กับเด็กปฐมวัย	คณะผู้ดำเนินงาน กลุ่มประชาชนชาวบ้าน และวิทยากรร่วมปฏิบัติการให้ความรู้ด้านอาหาร และจัดกิจกรรมให้กับเด็กปฐมวัย
๔. การประชุมเชิงปฏิบัติการ ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการนำวัตถุดิบในชุมชนมาแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารพื้นบ้านอีสานและจัดการอาหารกลางวันสำหรับเด็กปฐมวัย	กลุ่มประชาชนชาวบ้าน และครูปฐมวัยใน ศพด. ร่วมปฏิบัติการผลิตอาหารกลางวันพื้นบ้านอีสานเพื่อจัดการเป็นอาหารกลางวันสำหรับเด็กปฐมวัยและจำหน่ายในชุมชน
๕. ประชุมถอดบทเรียนการจัดการความรู้ร่วมกับกลุ่มชุมชน และภาคีเครือข่าย	สรุปผลการดำเนินงานโครงการจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ และทำวีดิทัศน์

๘. ตัวชี้วัดกิจกรรม ได้แก่ การพัฒนา การวิจัย การบริการวิชาการ และกิจกรรมสัมพันธ์

กิจกรรม	ตัวชี้วัดกิจกรรม
๑.กิจกรรมบริการวิชาการและการสร้างความสัมพันธ์	๑.คณะดำเนินงานและวิทยากรถ่ายทอดความรู้ด้านอาหารพื้นบ้านอีสานสำหรับเด็กปฐมวัยในชุมชน เรื่อง ความรู้ คุณค่าของอาหาร การจัดอาหารกลางวันที่มีประโยชน์ต่อเด็กปฐมวัย ๒. การถ่ายทอดความรู้เรื่องการนำวัตถุดิบในชุมชนมาประกอบอาหารกลางวันพื้นบ้านอีสานให้กับเด็กปฐมวัย

กิจกรรม	ตัวชี้วัดกิจกรรม
	๓. การจัดการความรู้ร่วมกันระหว่างผู้ดำเนินโครงการ และประชาชนชาวบ้านชุมชน ภาคีเครือข่าย สรุปลผลการ ดำเนินโครงการ เกิดการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ในชุมชน

๙. ระยะเวลาดำเนินการโครงการ

๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ ถึง กันยายน ๒๕๖๔

๑๐. งบประมาณ

ลำดับ	กิจกรรมดำเนินงาน	รายละเอียดการใช้จ่าย	จำนวนเงิน
๑	กิจกรรมเตรียม เตรียมการสำรวจพื้นที่ กลุ่มเป้าหมายในอำเภอ ยางตลาด จังหวัด กาฬสินธุ์	ค่าอาหาร ๖๐ คน x ๒ มื้อ x ๑๐๐ บาท	๑๒,๐๐๐
		ค่าอาหารว่าง ๖๐ คน x ๔ มื้อ x ๒๕ บาท	๖,๐๐๐
		ค่าเช่าเหมารถ ๑ คัน x ๒ วัน x ๑,๕๐๐ บาท	๓,๐๐๐
		ค่าเอกสาร ๖๐ ชุด x ๕๐ บาท	๓,๐๐๐
		ค่าวัสดุ ๖๐ ชุด x ๒๕ บาท	๑,๕๐๐
		รวม	๒๕,๕๐๐
๒	กิจกรรมส่งเสริมการ สร้างการเรียนรู้กลุ่มครู ปฐมวัยและชุมชน	ค่าอาหาร ๖๐ คน x ๒ มื้อ x ๑๐๐ บาท	๑๒,๐๐๐
		ค่าอาหารว่าง ๖๐ คน x ๔ มื้อ x ๒๕ บาท	๖,๐๐๐
		ค่าวิทยากร ๕ คน x ๒ วัน x ๖ ชม. X ๖๐๐ บาท	๓๖,๐๐๐
		ค่าสถานที่ ๒ วัน x ๒,๕๐๐ บาท	๕,๐๐๐
		ค่าเอกสาร ๖๐ ชุด x ๕๐ บาท	๓,๐๐๐
		ค่าวัสดุ ๖๐ ชุด x ๒๕ บาท	๑,๕๐๐
		ค่าเช่าเหมารถ ๑ คัน x ๒ วัน x ๑,๕๐๐ บาท	๓,๐๐๐
		รวม	๖๖,๕๐๐
๓	กิจกรรมการสร้าง เครือข่ายการมีส่วนร่วม โดยการขับเคลื่อนการ จัดการอาหารกลางวัน พื้นบ้านอีสาน	ค่าอาหาร ๖๐ คน x ๒ มื้อ x ๑๐๐ บาท	๑๒,๐๐๐
		ค่าอาหารว่าง ๖๐ คน x ๔ มื้อ x ๒๕ บาท	๖,๐๐๐
		ค่าวิทยากร ๕ คน x ๒ วัน x ๖ ชม. X ๖๐๐ บาท	๓๖,๐๐๐
		ค่าสถานที่ ๒ วัน x ๒,๕๐๐ บาท	๕,๐๐๐
		ค่าวัสดุ ๖๐ ชุด x ๒๕ บาท	๑,๕๐๐

ลำดับ	กิจกรรมดำเนินงาน	รายละเอียดการใช้จ่าย	จำนวนเงิน
		ค่าเช่าเหมารถ ๑ คัน x ๒ วัน x ๑,๕๐๐ บาท	๓,๐๐๐
		ค่าเอกสาร ๖๐ ชุด x ๕๐ บาท	๓,๐๐๐
		รวม	๖๖,๕๐๐
๔	กิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ ถ่ายทอดองค์ความรู้แปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารพื้นบ้านอีสาน	ค่าอาหาร ๖๐ คน x ๒ มื้อ x ๑๐๐ บาท	๑๒,๐๐๐
		ค่าอาหารว่าง ๖๐ คน x ๔ มื้อ x ๒๕ บาท	๖,๐๐๐
		ค่าวิทยากร ๓ คน x ๒ วัน x ๖ ชม. X ๖๐๐ บาท	๒๑,๖๐๐
		ค่าสถานที่ ๒ วัน x ๒,๕๐๐ บาท	๕,๐๐๐
		ค่าวัสดุ ๖๐ ชุด x ๒๕ บาท	๑,๕๐๐
		ค่าเช่าเหมารถ ๑ คัน x ๒ วัน x ๑,๕๐๐ บาท	๓,๐๐๐
		รวม	๔๙,๑๐๐
๕	กิจกรรมถอดบทเรียนการจัดการความรู้ร่วมกับกลุ่มชุมชนและภาคีเครือข่าย	ค่าอาหาร ๖๐ คน x ๒ มื้อ x ๑๐๐ บาท	๑๒,๐๐๐
		ค่าอาหารว่าง ๖๐ คน x ๔ มื้อ x ๒๕ บาท	๖,๐๐๐
		ค่าวิทยากร ๕ คน x ๒ วัน x ๖ ชม. X ๖๐๐ บาท	๓๖,๐๐๐
		ค่าสถานที่ ๒ วัน x ๒,๕๐๐ บาท	๕,๐๐๐
		ค่าเช่าเหมารถ ๑ คัน x ๒ วัน x ๑,๕๐๐ บาท	๓,๐๐๐
		ค่าวัสดุ ๖๐ ชุด x ๒๕ บาท	๑,๕๐๐
		ค่าเอกสาร ๖๐ ชุด x ๕๐ บาท	๓,๐๐๐
		รวม	๖๖,๕๐๐
รวมทั้งสิ้น			๒๗๔,๑๐๐

๑๑. สถานที่/พื้นที่ดำเนินการ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านดอนกลอย บ้านเลขที่ หมู่ 6 อำเภอ ยางตลาด จังหวัด กาฬสินธุ์
รหัสไปรษณีย์ 46120

๑๒. หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ

สถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ชื่อหน่วยงานหลัก คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ชื่อหน่วยงานร่วม คณะเทคโนโลยีการเกษตร สาขาเทคโนโลยีการอาหาร

ชื่อชุมชน อำเภอปางศิลาทอง

ชื่อผู้รับผิดชอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี ประธานหลักสูตร สาขาวิชาการศึกษา
ปฐมวัย

ที่อยู่ผู้รับผิดชอบ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐ การติดต่อ ๐๘๑-๘๗๓๖๑๗๗
ผู้ร่วมโครงการ อาจารย์สุชาดา หวังสิทธิเดช

๑๓. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Impact)

๑๓.๑ การพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในชุมชน เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจใน
การจัดการอาหารกลางวันที่บ้านอีสานสำหรับเด็กปฐมวัย

๑๓.๒ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดเตรียมอาหารกลางวันสำหรับเด็ก
ปฐมวัยที่ถูกสุขลักษณะ มีความเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

๑๓.๓ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับชุมชนมีแนวทางการเลือกนำวัตถุดิบในชุมชนมาประกอบอาหาร
กลางวันที่บ้านอีสานสำหรับเด็กปฐมวัย